

telegraaf 5 dec. '08

Magie op de PLANKEN



■ Rosa (Leny Breederveld, hier rechts) herkent haar eigen situatie in die van haar jonge buurvrouw Jane (Sandra Mattie).

FOTO: STEPHAN VAN HESTEREN

„Je moet de mensen verleiden om in jouw wereld mee te gaan”, vertelt Jakob Ahlbom. Dat hij als geen ander weet hoe je dat doet, bewees hij met zijn voorstelling 'Vielfalt', waarin hij het publiek wist te betoveren met een wonderlijke mix van woordeloos theater, beweging, magie en illusionisme. Zijn nieuwste creatie 'De Architect', die morgenavond in première gaat, schept dan ook hoge verwachtingen.

'Vielfalt' was een enorm succes, vooral ook door het uitzonderlijke gebruik van illusionisme. Te zien was hoe een man zijn vrouw kwijtraakt tijdens een verdwijning van een goochelaar. In zijn zoektocht komt hij terecht in de bizarre wereld van de illusionist. Hier kruipen vrouwen uit de gootsteen, loopt men langs muren en komt er een man uit de buik van een andere man tevoorschijn.

De voorstelling betekende de grote doorbraak van de Zweedse theatermaker Jakob Ahlbom (1971), die mede daardoor vanaf 2009 een vierjarige subsidie van het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten ontvangt. Dat hij sinds zijn afstuderen aan de mimeopleiding in Amsterdam in 1998 al drie andere voorstellingen maakte, was veel mensen echter ontgaan. Frustrerend? „Nee, ik voel me nu veel vrijer. Ik weet wat ik wil, wat ik goed vind en wat niet. Humor is voor mij heel belangrijk en ik ben erachter gekomen dat ik dat van nature al in me heb. Dat hoef ik niet krampachtig op te zoeken in mijn werk.”

Puzzelstukjes

Toch kwam het succes van 'Vielfalt' zelfs voor Ahlbom vrij onverwacht. „Het was een moeilijk proces. Halverwege dacht ik echt dat het een grote flop zou worden. Ik heb zelfs nog twee try-outs afgelast, omdat ik het niet goed genoeg vond. Daar wilde ik de mensen geen geld voor laten betalen. Tijdens de eerste voorstelling had ik nog geen einde en de middag voor de première heb ik nog een nieuwe truc in elkaar geknutseld. Maar ineens vielen alle puzzelstukjes op hun plek.”

De verwachtingen van 'De Architect' zijn nu hooggespannen. Wordt het net zo bijzonder als 'Vielfalt'? Als theatermaker moet je dan oppassen dat je niet te krampachtig te



■ Jakob Ahlbom

FOTO: FRANK DE RUITER

werk gaat. „Je wilt als toeschouwer dezelfde ervaring, maar als het te veel op het voorgaande lijkt, is dat toch een teleurstelling. Daar kun je je als maker niet te veel mee bezighouden. Je moet gewoon maken wat je wilt maken.”

'De Architect' wordt een heel andere voorstelling, verzekert Ahlbom. Zo maakt hij voor het eerst gebruik van een toneeltekst (geschreven door Marijke Schermer) en speelt hij deze keer niet mee, maar doet de regie. „Ik kijk naar wat ik nodig heb om iets te vertellen en die ingrediënten gebruik ik. In dit geval lukte dat gewoonweg niet zonder tekst.”

Het verhaal is losjes geba-

seerd op dat van zijn eigen grootouders. „Je ziet hoe de gepromoveerde fysica Rosa (Lenny Breederveld) al jaren haar tirannieke man Arthur (Aat Ceelen), een gepensioneerd architect, verzorgt. Als er een jong stel naast hen komt wonen, merkt ze dat hun leven verdacht veel op dat van haar lijkt. Ik wilde laten zien hoe destructief de liefde kan zijn. Mijn opa was die architect. Hij veranderde haar naam en op oudere leeftijd ging zij hem verzorgen. Maar toen hij eenmaal in een rolstoel zat, is ze hem flink gaan terugpesten.”

In 'De Architect' zal zeker ook een vleugje magie voorkomen. Het is voor Ahlbom een prettige manier om op het toneel toch enigszins filmisch te werken. „Ik heb een grote fascinatie voor de films van David Lynch. Hij neemt je mee in een toestand, ook al begrijp je soms niet eens wat er precies aan de hand is.”

'De Architect' gaat morgenavond in de Toneelschuur in Haarlem in première. Daarna volgt een tournee door het land t/m 14 maart. Info: www.jakopahlbom.nl